

Plat zijn volzinnen als deze: „Overal menschen (op de tentoonstelling) *met verduiveld uige moppen* over gasvormingen, gasontsnappingen.” Of als deze: „De zaal was, toen zij kwamen, stampvol, en de schutterijmuziek blies *hare mooiste mopjes*.” Of als dit gesprek: „*n Goeie boel, hier*, naar 't schijnt, collega” „*n Lollige ten minste*.”

Doch reeds genoeg. Wat de gemaaktheid van den stijl betreft, ze wordt op iedere bladzijde bespeurd. De moeder van „mooi” Lieuwkje bespeurt, dat hare dochter vreemde droomen droomt, en de auteur drukt dit uit met de woorden: „*De boerinne had wel gemerkt, dat er een depressieve gemoedsbeweging in haar had plaats gegrepen*.” Als het jonge meisje vast besloten is zich in te lijven bij het bataillon der zusters van het gemeene leven, heet het: „*Want plotseling was bij mooi Lieuwkje in heftig toornen de kern van droefenis uitgegolfd tot de uiterste kringgolwing, bij haar emotioneel leven van nu in bliksemsnelle golvingen op eens, zooals vroeger langzaam in groote tijdbrokken van passief sleurleven*.”

Het is te hopen dat dit voorbeeld geene navolging vinde!

* * *

*Van Vrouwenleven door Hélène Lapidoth—
Swarth, Amsterdam P. N. van Kampen
& Zoon (zonder jaartal, 1896).*

Zes novellen in proza van onze uitnemende dichteres Hélène Swarth. Ik weet bijna niet welke van deze schetsen het meest dient geprezen; alles is even fijn gevoeld, even kristalhelder uitgesproken. De talentrijke artieste legt zich toe, om al de schakeeringen van het teederst vrouwelijk gevoel met de zachtste, lieflijkste kleuren aan te geven. In de novelle *Beppy* vertolkt zij de smart van een twaalfjarig meisje, moederloos, alleen met een stuggen vader. Het kind wordt zwaar ziek, en krijgt bij haar herstel van eene meewarige dienstbode een mooi klein zwart poesje. Maar de tweede dienstbode, de keukenmeid, verdrinkt het dier, omdat het lastig is. De smart van het lieve kind is mees-

terlijk geteekend — alleen is de opeenvolging van niets dan diep treurige tooneelen eenigszins vermoeiend.

Het meesterstuk uit den bundel is *Kristal* — de geschiedenis eener afgebroken verloving. De kunstenaress heeft met meesterhand het contrast geschilderd van een zeer kiesch meisjesgemoed, wel gelukkig door hare liefde, maar soms wat teleurgesteld door de eenigszins ruwe, min of meer zinnelijke uiting van wederliefde bij haar Gerard. Daarenboven, zij heeft iets, dat haar drukt. Zij heeft in een vroeger tijdvak zeer stil eene onuitgesproken liefde gekoesterd — maar de jonkman, die haar het hof maakte, had een ander meisje getrouwd. Ze wilde het Gerard zeggen — maar aarzelde te lang. Na een diner met hare mama en Gerard, waarbij de laatste zich wat al te veel aan materiëel genot van spijs en drank toegeeft, zullen ze een kwartiertje samen keuvelen. Dan openbaart Lucie met groote inspanning, dat zij vroeger van een ander heeft gehouden. De jonge man neemt het heel luchtig op, en spreekt van vergeven en vergeten, zelfs zegt hij: *à tout péché miséricorde*. Diep gekrenkt verbreekt Lucie de verloving.

Het titelwoord *Kristal*, komt zeer goed te stade, daar eerstens zij zelve bij eene wandeling met Gerard den helderen fijnblauwen winterhemel „hun kristallen hemel van liefdegeluk” heeft genoemd, waarop Gerard antwoordt: — „Zeg niet kristal, kristal is broos!” en in de tweede plaats is op den avond der verbreking van het engagement, het portret van Gerard met kristallen lijst uit Lucie's hand gevallen en gebroken. De kunstenaress verdient allen lof voor deze echt dichtelijke opvatting van hare stof.

Bij deze gelegenheid kan ik niet nalaten een even mooie gebruikmaking van het kristal als dichtelijk symbool te citeren bij den genialen, al te vroeg overleden Graaf de Villiers de l'Isle-Adam. In een drama van 1870 *la Révolte* wordt ge-